

OPSTARTSMØDE I TÆNKETANK TOR 07 SEP 2023

**TÆNKETANKEN
FOR FREMTIDENS
Silkeborg Kommune**

”Politikudvikling tæt på borgerne”

FOLKESTYRETS FORFATNING?

- Er vores folkestyre og fællesskab udfordret?
- Er sammenhængskraften udfordret?
- Er der opstået en tillidskrise mellem borgerne og politikerne?

Det vigende samfundsmæssige engagement.

- Partiernes medlemstal skrumper fælt.
- Foreningslivet (civilsamfundet) er udfordret.
- Manglende vilje til at forholde sig til HELHEDEN, stort lyst til engagement i enkeltsager og særinteresser.

POSITIVT: Høj stemmeprocent ved valgene!

Tendens nr. 1: Det vigende engagement.

FAKTA om partiernes medlemstal:

- I 1980 var der 275.000 medlemmer af partier: 7,8%**
- I 2020 var der 130.000 medlemmer af partier: 3,1%**
- S havde 260.000 medl. I 1960. 33.000 i 2021.**
- V havde 193.000 medl. I 1960. 28.000 i 2021.**

Hvordan ser det ud i 2040?

Politikerlederen breder sig! LØFTEBRUD.

- Manglende respekt for politikeres rolle og arbejde. Image helt i bud.
- Afføder farligt tab af interesse for seriøs politik og hård tone i debatten.
- Tilliden til Folketinget generelt for nedadgående.
- Årsag: Politikeres egen adfærd – løftebrud, magtarrogance og manglende vilje til at lytte til befolkningen og det politiske bagland.

Tilliden til Folketinget i signifikant fald for andet år i træk

Danskernes tillid til Folketinget falder væsentligt for andet år i træk. Således viser målingen et fald i danskernes tillid til Folketinget på hele 8 indkspoint siden 2020 (fra 57 i 2020 til 49 i 2022). Alene siden 2021 er tilliden faldet med 5 indkspoint, hvilket er signifikant. Tilliden til institutioner er generelt høj og er især drevet af en høj tillid til politiet, retsvæsenet samt uddannelsessystemet. Til gengæld er tilliden til sundhedssystemet faldet væsentligt med 4 indkspoint i forhold til 2021.

Figur 1: Tillid til institutioner

Alle tal er indekstal

	2018	2019	2020	2021	2022
Politiet	76	73	75	76	78
Retsvæsenet	71	69	71	72	72
Uddannelsessystemet	67	66	71	71	70
Sundhedssystemet	65	64	71	73	69
Statskontrollerede produktcertificeringer	62	66	67	64	66
Det private erhvervsliv generelt	63	63	66	67	66
Offentlige virksomheder	59	61	63	63	62
Velfærdssystemet (bistand, understøttelse, SU mv.)	56	55	62	62	60
Skattevæsenet	52	49	54	59	58
Kommunale politikere	48	48	52	51	49
Folketinget	48	49	57	54	49

Kløft mellem Slotsholmen og befolkningen.

- **Store dele af befolkningen føler sig overset. Udbredt fænomen i provinsen. Samme tendens ses i fx USA, hvor der er folkelig oprør mod Washington.**
- **Årsag: Centralistisk beslutningsproces med manglende høring borgerne.**
- **Årsag: Topstyring og centralisering af partiernes politikudvikling.**
- **Årsag: Betydelig forskel på mentalitet i København og provinsen.**
- **BEHOV for styrkelse af den folkelige debat!! Ellers splittes vores land.**

Fravær af folkelig debat før markante beslutninger.

- Befolkningen føler sig kørt over af politiske kovendinger. Eks.: Efterlønnen, Mink-skandalen, og afskaffelse af St. Bededag.
- Regionsrådet: Silkeborg Sygehus. Ingen gik til valg på nedskæring....
- Skaber mistillid til det politiske system som helhed. Og partihopperi.
- Store dele af vælgerkorpset er under konstant og stigende vandring.

Topstyring - Politikudviklingen fjernt fra borgerne.

- De fleste partier baserer deres politikudvikling på fokusgrupper og professionelle rådgivere frem for debatten ude blandt medlemmerne og i folketingsgrupperne. "Designerpolitik".
- Der opleves mange uforståelige kovendinger og topstyring af politik.
- Svækker engagementet og giver lavere medlemstal.
- Øger afstanden mellem baglandet/befolkningen og de folkevalgte.

Embedsvælde frem for politikerstyre.

- **Breder sig – på Slotsholmen, i regionsråd og lokalt i byrådene.**
- **Politiserende embedsmænd udfylder ”magttomrum”.**
- **Farlig undergravning af folkestyret. ”Teknokratur”.**
- **Politikerne har folkeligt mandat og dermed magten. Brug den!**
- **Kræver stor politisk indsats at hamle op med embedsmændene!**

Pressens fokus på tempo, konflikt og skandaler.

- Formidlingen af det daglige politiske "rugbrødsarbejde" i det samarbejdende folkestyre fortrænges i høj grad af fokus på konflikter, skandaler og trængende til at komme første med nyheder.
- Debatten overtages af professionelle kommentatorer og analytikere.
- Enorm flygtighed i mediebildet. Nye dagsordener hver dag.
- Opleves af mange borgere som en ustoppelig kværn. POLITIKERLEDE.
- ***NB: Også mange seriøse medier, især regionalt/lokalt!***

De sociale mediers destruktive effekt.

- Store fordele ved sociale medier, hvis de bruges med omtanke.
- Forråelse af tonen i debatten. Bliver værre og værre.
- Tendens til engagement i enkeltsager frem for HELHEDEN.
- Brug af "fake news", selvforherligelse og nedrakning.
- Polarisering – fokus på dem, man er enig med på forhånd, resten er "fjender og fjolser". **UDDANNELSE?**

Det frivillige foreningsliv er under pres.

- Foreningen er en grundpille i folkestyret og fællesskabet!

Hvidvasklovgivningen har medført oceaner af bureaukrati og høje bankgebyrer. Mange frivillige kaster håndklædet i ringen.

- Svært at rekruttere bestyrelsesmedlemmer blandt yngre.

Hvordan ser foreningslivet ud om 25 år, hvis ikke dette vendes?

PÅSTAND:

Det danske folkestyre er fortsat stærkt og velfungerende. Det indeholder mange POSITIVE elementer såsom

- Høj stemmeprocent ved valgene.**
- Det brede samarbejde og brede aftaler. FT og især byrådene.**
- Evne til sammenhold om beslutninger i krisetider.**

MEN....

MEN, mange tendenser peger samme vej:

Folkestyret, fællesskabet og sammenhængskraften er under pres.

Der er behov for en bred folkelig debat om, hvordan vi i en tid med vigende samfundsengagement, tillidskløft mellem borgere og politikere, topstyring i partierne kommer nærmere til rødderne for fællesskabet og folkestyret som de blev formet i 1800-tallet af Grundtvig og andre brave personer.

FORMÅL MED TÆNKETANK

- **NYSKABELSE:** Engagere borgerne i politikudviklingen – på tværs af partiskel.
- Inddrage fagpersoner, foreningsliv m.fl.
- God og sober debat.
- Grundlag for visioner og mål ved KV25.

TÆNKETANKENS ARBEJDE

- **Opstartsmøde, 13 temamøder og opsamlingsmøde i perioden SEP 23-MAJ 24.**
- **Mødesteder rundt i kommunen.**
- **ALLE interesserede – inkl. pressen - er velkomne ved møderne. Gratis deltagelse.**

TEMAMØDER I TÆNKETANKEN

**Børn/unge, økonomi/erhvervsliv,
administration/borgernær service,
handicap/psykiatri, natur/miljø/klima,
sundhed/Silkeborg Sygehus, ældrepolitik,
sammenhængende kommune,
arbejdsmarkedspolitik, skolepolitik,
kultur/foreningsliv/events,
kommuneplan/transport/infrastruktur, og ?**

GRUNDLAG FOR MØDERNE

- **Temadebatter baseret på FAKTA.**
- **Økonomisk ansvarlighed. Ikke luftkasteller.**
- **Korte præcise indlæg fra byrådspolitikere, fagpersoner, foreninger, ministre, MF m.fl.**
- **God plads til debat.**
- **Points og ideer fra debatten noteres ned med henblik på opfølgning.**

OVERORDNEDE SPØRGSMÅL

- **Hvor står Silkeborg Kommune lige nu?**
- **Hvor skal vi hen frem mod 2030?**
- **Hvad skal kommunen være kendt for?**
- **Kan kommunen ”køre længere på literen”?**
- **Kan myndighedsopgaver løses hurtigere?**
- **Kan tilflytning kombineres med god service?**
- **Kan kommunen øge sine indtægter?**
- **Kamp for Silkeborg Sygehus – højaktuel sag!**

TEMAMØDER I TÆNKETANKEN

**Børn/unge, økonomi/erhvervsliv,
administration/borgernær service,
handicap/psykiatri, natur/miljø/klima,
sundhed/Silkeborg Sygehus, ældrepolitik,
sammenhængende kommune,
arbejdsmarkedspolitik, skolepolitik,
kultur/foreningsliv/events,
kommuneplan/transport/infrastruktur, og ?**

DET VIDERE PROGRAM I AFTEN

- **Nikolaj Møller Jensen**
- **Steen Vindum.**
- **Pause med kaffe/kage**
- **Debat**
- **Slut kl. 2145.**
- **Næste møde: TOR 28/9 – Børn/unge**

OPSTARTSMØDE I TÆNKETANK TOR. 07 SEP 2023

”Sammen skaber vi Fremtiden”

TÆNKETANKEN
FOR FREMTIDENS
Silkeborg Kommune

NIKOLAJ MØLLER JENSEN

Vi skal lave baglæns politik

- Hvor skal Silkeborg Kommune være om 30 år?
- Hvad med om 20 år?
- Hvad skal vi gøre frem mod næste valg?

VI SKAL SÆTTE AMBITIØSE MÅLSÆTNINGER

Verdens bedste:

Folkeskole

Ældrepleje

Erhvervsliv

FORENINGSLIV

- **Vi unge skal starte flere foreninger**
- **Få erfaringer igennem frivilligt bestyrelsesarbejde**
- **Vi skal tage ansvar for os selv**

FORENINGSLIV – HVORDAN LØSER VI DET?

- **Nemmere at drive forening**
- **Foreningsliv skal være en del af folkeskolen – (Samfundsfag)**
- **Lokaler til brug for foreninger**

BEVARELSE AF REGIONSHOSPITALET SILKEBORG

- **Få psykiatri til Silkeborg**
- **Silkeborg ligger centralt og er oplagt som stort hospital**
- **Danmarks bedste mindre hospital**

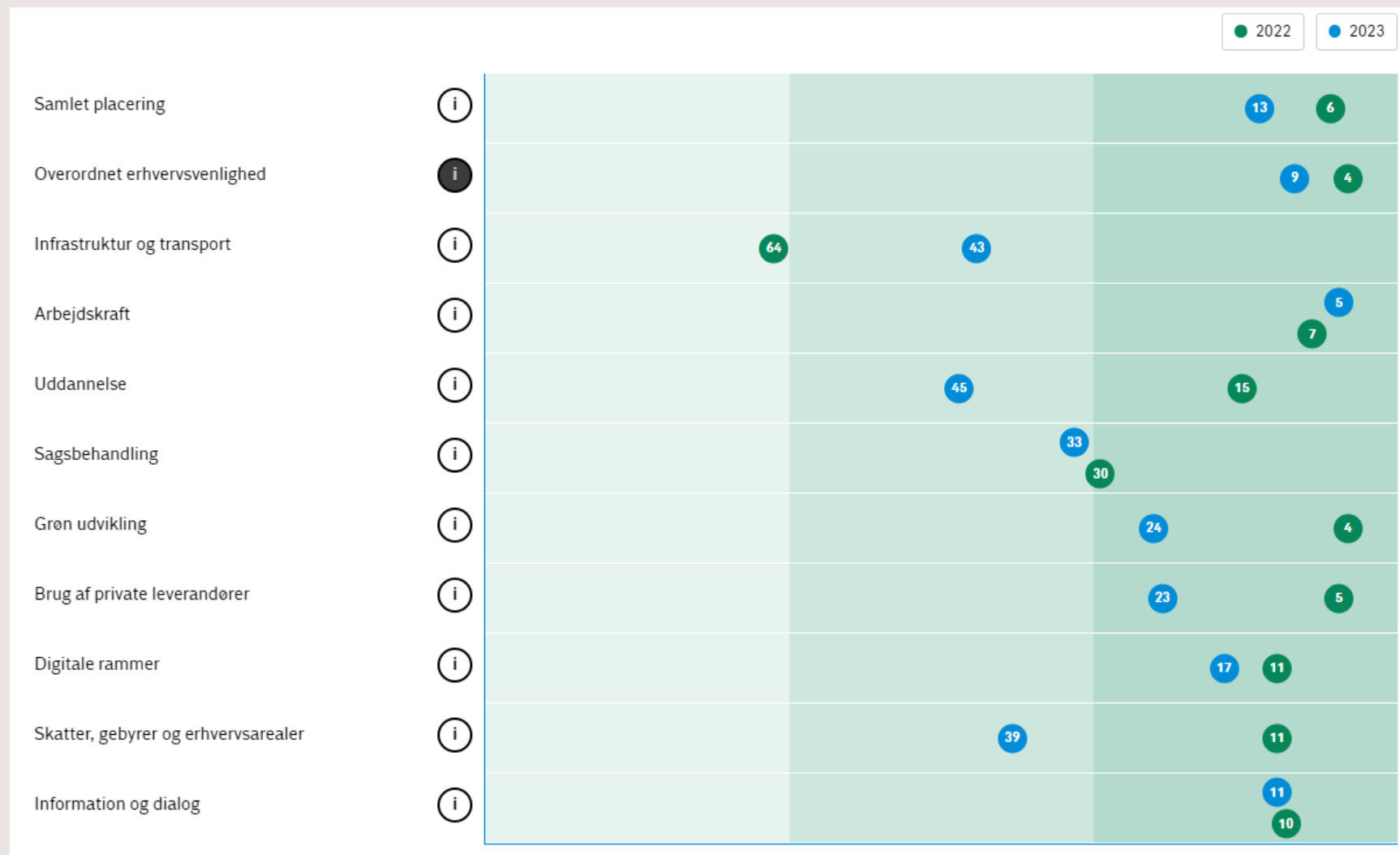
Havnedok

- Vi skal passe på Hjejlen
- Museum om Silkeborgs historie
- Forbind Midtbyen, Søtorvet og Havnen

OPLÆG TIL DEBAT:

Hvad
Skal
Vi
Have
Fokus
På
?

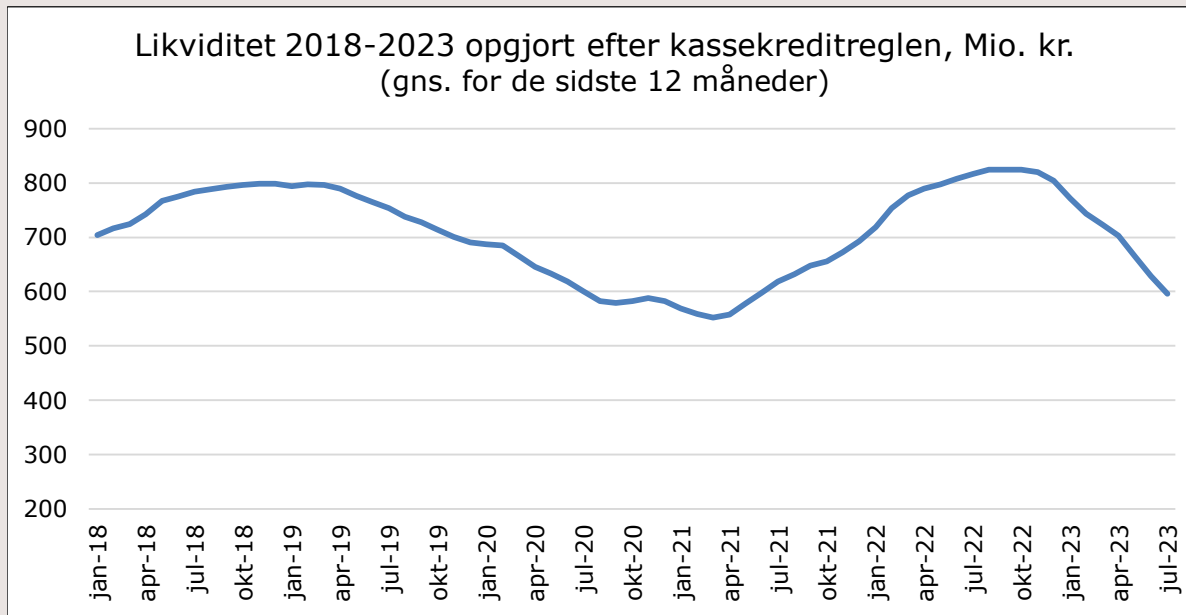
POLITIK MED UDGANGSPUNKT I VISIONER:

”Samfundet fungerer bedst, når ældre generationer planter træer, velvidende at de aldrig selv vil finde skygge under dem”

Udvikling i Silkeborg Kommunes likviditet i perioden 2018-2023

Nedenfor fremgår udviklingen i Silkeborg Kommunes likviditet opgjort efter kassekreditreglen (gns. for de sidste 12 måneder) i perioden 2018-2023.

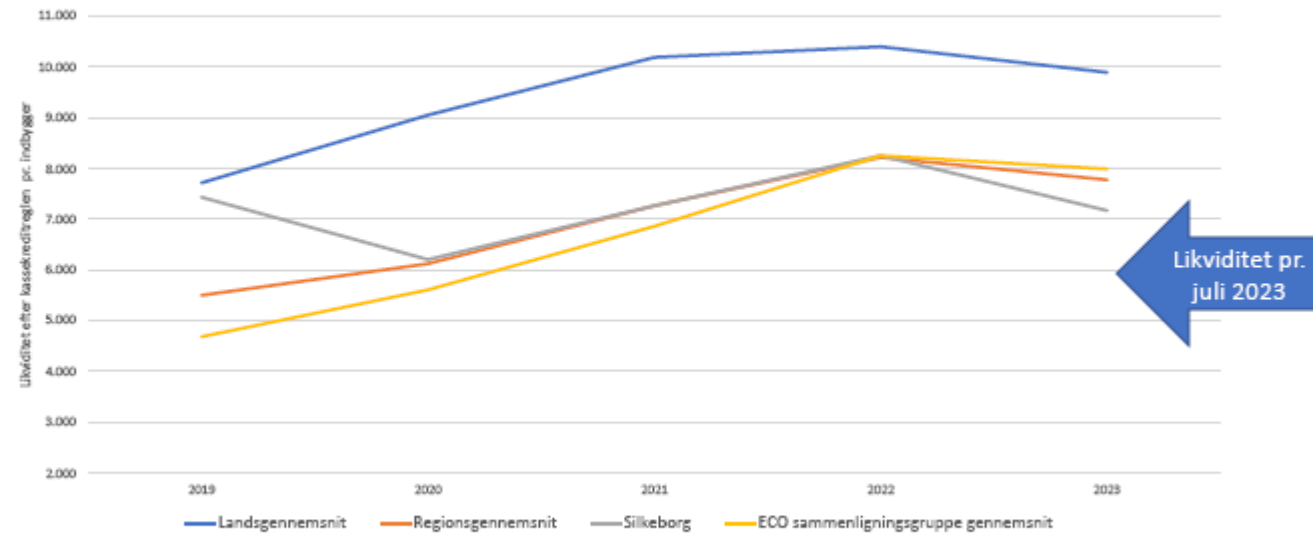
Silkeborg Kommunes likviditet opgjort efter kassekreditreglen

Mio. kr. i årets priser	2018	2019	2020	2021	2022	2023 (juli)
Likviditet, ultimo året	798	691	583	693	804	596

Note: Likviditetstallene i tabellen er opgjort ultimo året med undtagelse af 2023. I grafen fremgår de på månedsbasis.

Likviditet efter kassekreditreglen

Likviditet pr.
juli 2023

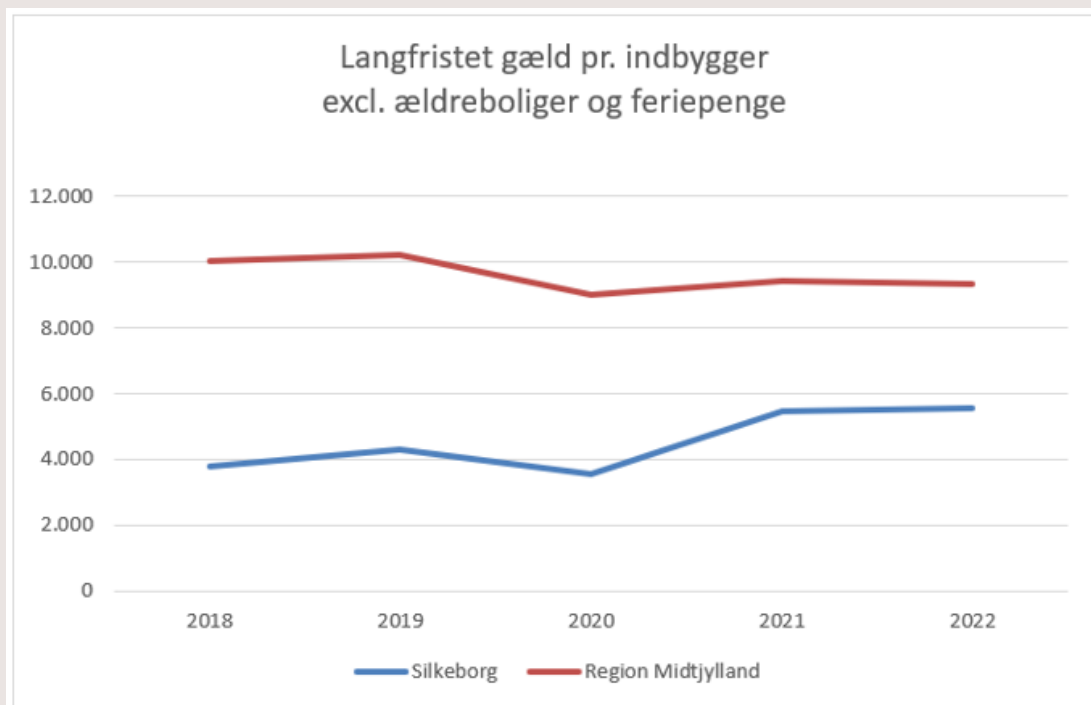

Fortsat faldende likviditet....

Udvikling i Silkeborg kommunes gæld pr. indbygger

Opgjort excl. ældreboliger og feriepenge

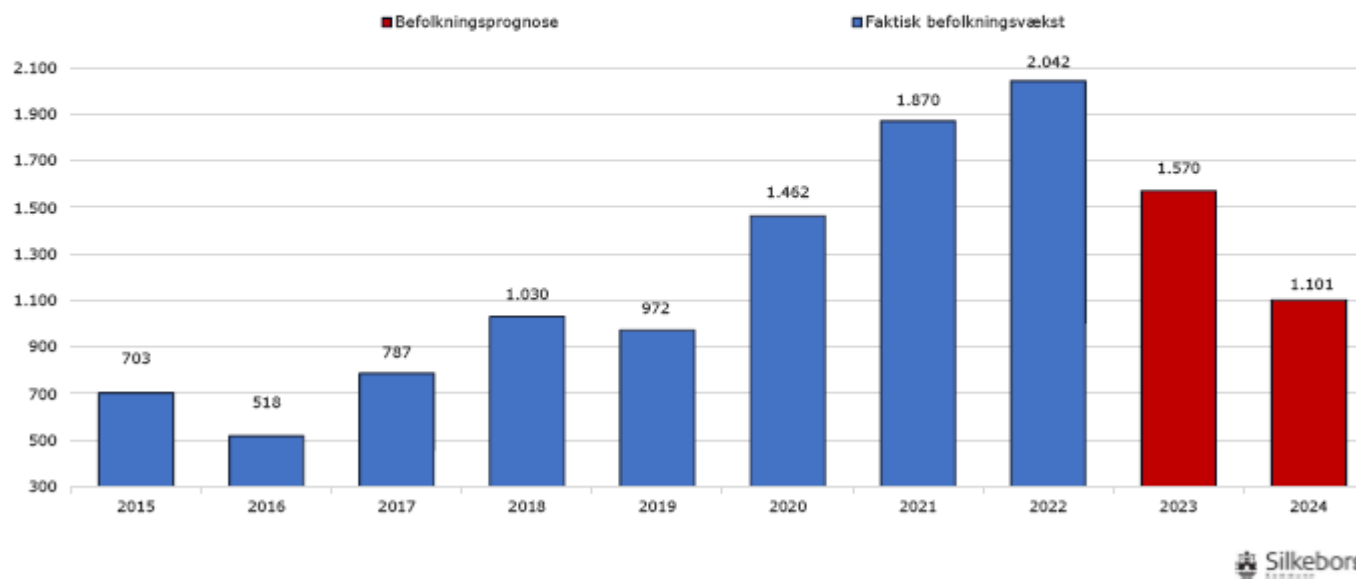

hele kr. i årets priser	2018	2019	2020	2021	2022
Silkeborg	3.768	4.318	3.572	5.456	5.550
Region Midtjylland	10.047	10.213	9.015	9.440	9.352

Befolkningsvækst og prognose I

Befolkningsvækst 2015-2024 i Silkeborg Kommune

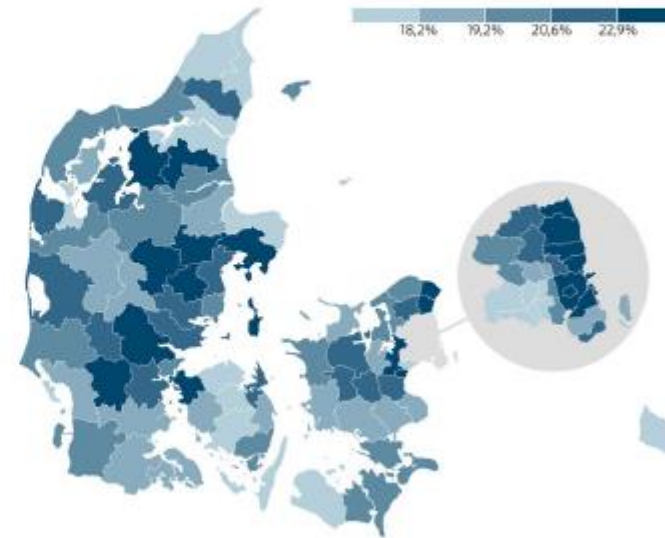

Udvikling i indtægter pr. indbygger

Indkomstfremgangen har været ujævnt fordelt

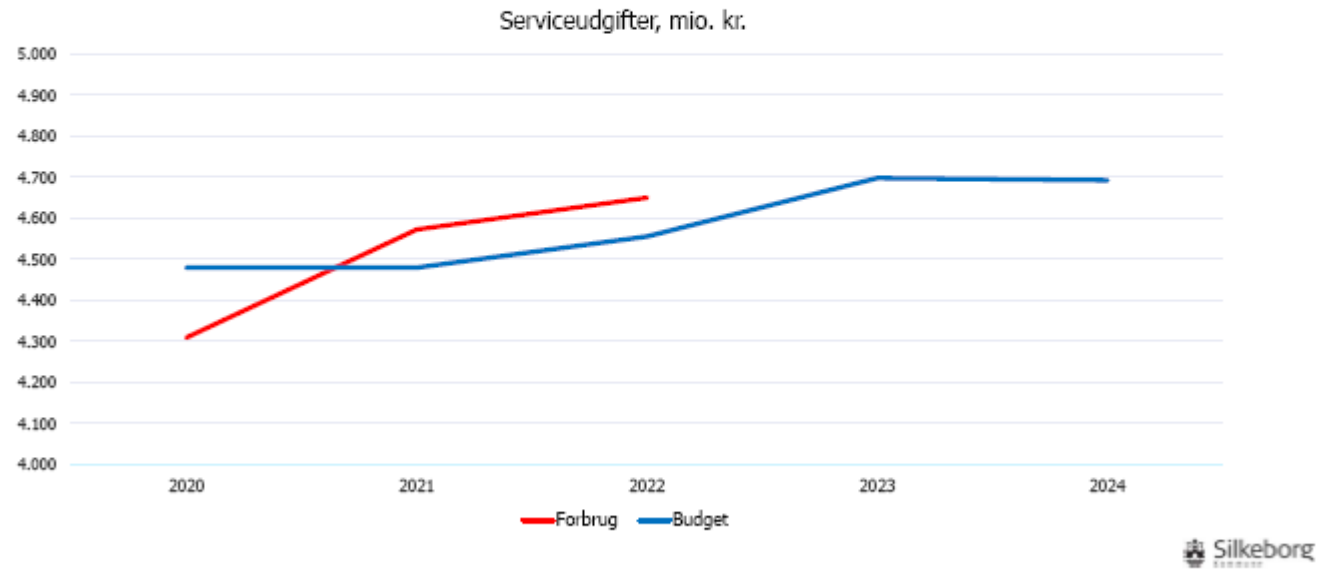
Figuren viser den reale udvikling i den gennemsnitlige disponible indkomst i kommunerne fra 2011 til 2021.

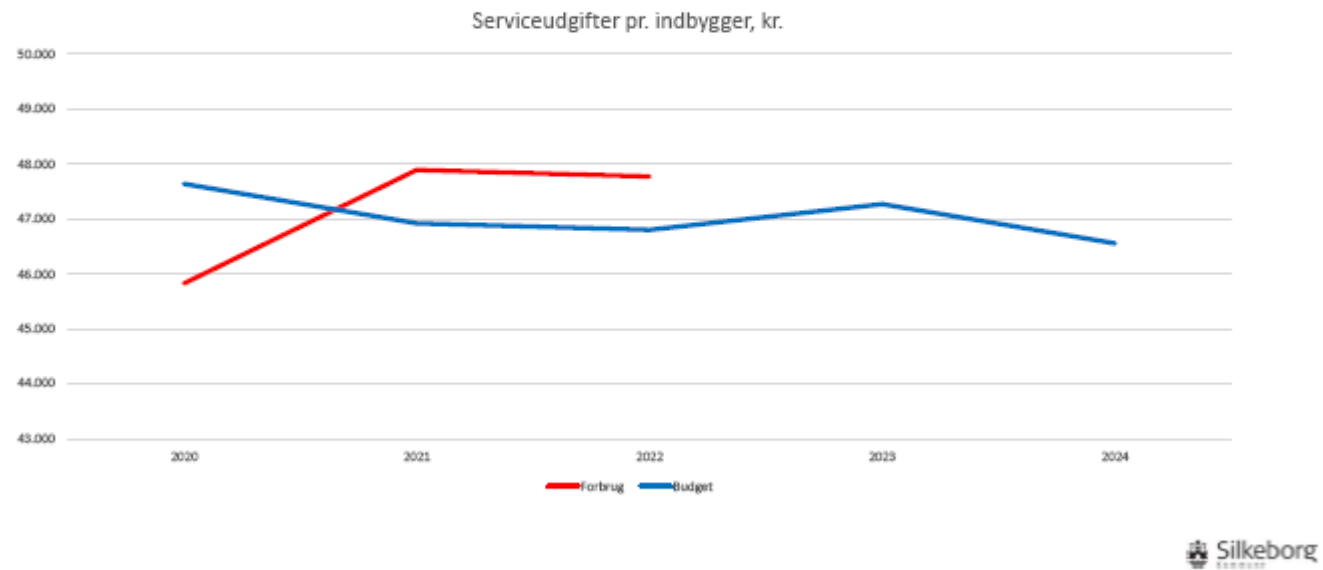
Anm.: Døjet på baggrund af handelskædeinflations korrektion af den gennemsnitlige disponible indkomst i 2023-prisniveau på baggrund af forbrugerprisindeks og forventninger herpå.
Kort: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd • Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre.

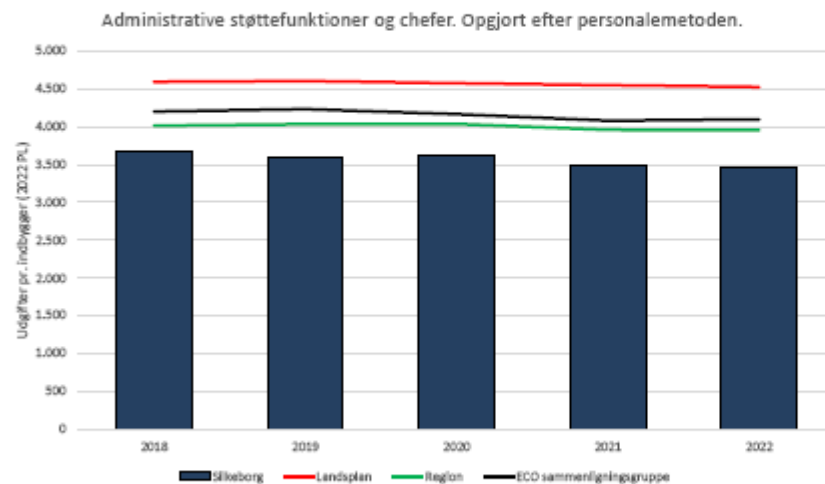
Udvikling i serviceudgifter

Udvikling i serviceudgifter

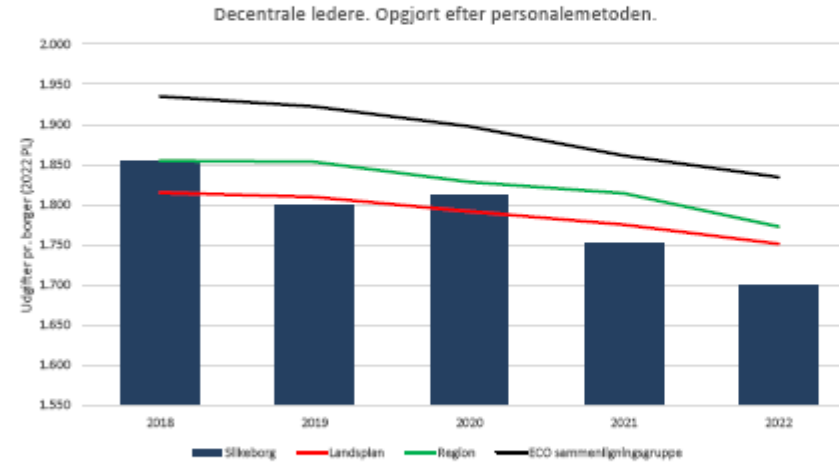

Udvikling i administrative udgifter: Administrative støttefunktioner og chefer

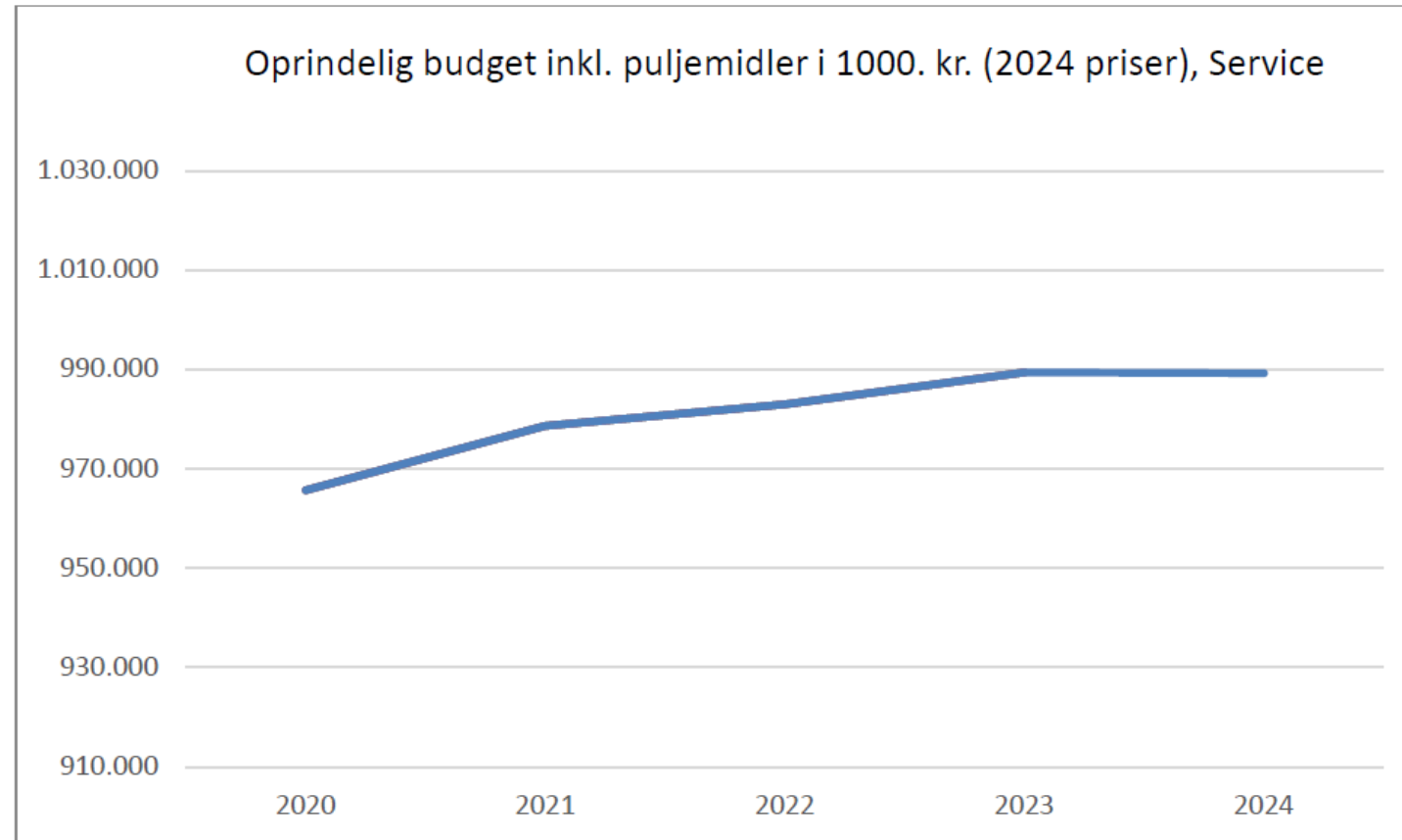
Udvikling i administrative udgifter: Decentrale ledere

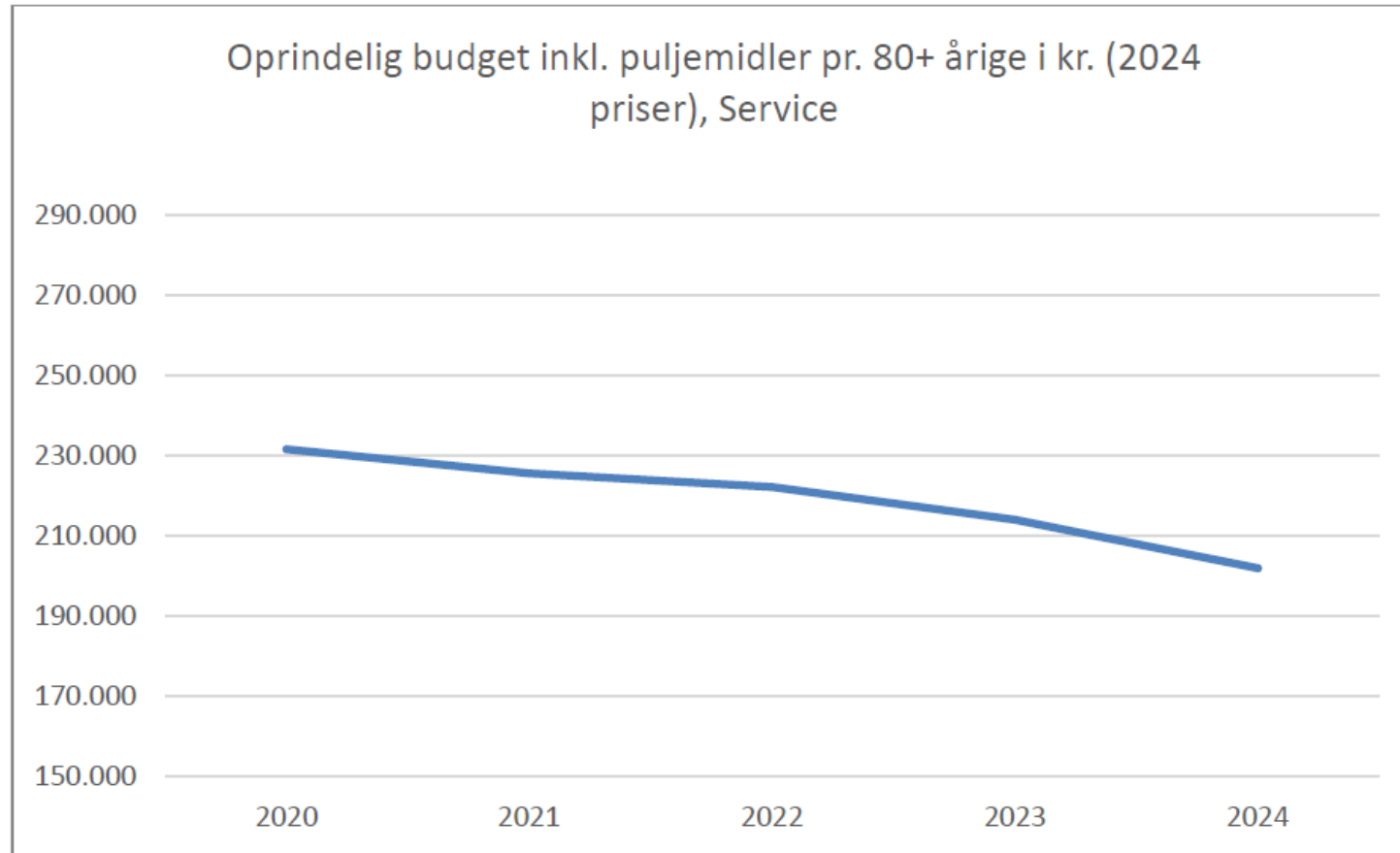
SERVICEUDGIFTSRAMME JUNI

Bevillinger	Serviceudgiftsrammer juni (i mio.kr.)	Serviceudgiftsramme i pct. af de samlede serviceudgiftsrammer	Indregnede reduktioner i serviceudgiftsrammen (mio. kr.)
12 Kommunale ejendomme	273,4	5,8%	-3,2
14 Centralfunktioner	437,1	9,3%	-5,1
15 Fælles formål	110,5	2,4%	-1,3
16 Tværgående funktioner	69,0	1,5%	-0,7
24 Kollektiv trafik	55,7	1,2%	-0,7
25 Veje	85,8	1,8%	-1,0
28 Entreprenørogaver	0,0	0,0%	0,0
34 Kultur og fritid	165,7	3,5%	-1,9
41 Skoler	1.055,1	22,6%	-12,4
43 Dagpleje og daginstitutioner	559,6	12,0%	-6,6
44 Social tilsyn	0,0	0,0%	0,0
45 Børn og unge med særlige behov	241,9	5,2%	-2,8
53 Socialområdet	570,1	12,2%	-6,7
61 Arbejdsmarked- serviceudgifter	52,0	1,1%	-0,6
73 Ældre	924,3	19,8%	-10,9
81 Natur og miljø	15,9	0,3%	-0,2
91 Sundhed	61,8	1,3%	-0,7
92 Nærhed	0,4	0,0%	0,0
I alt	4.678,2	100%	-54,9

Sundhed og Ældre i alt

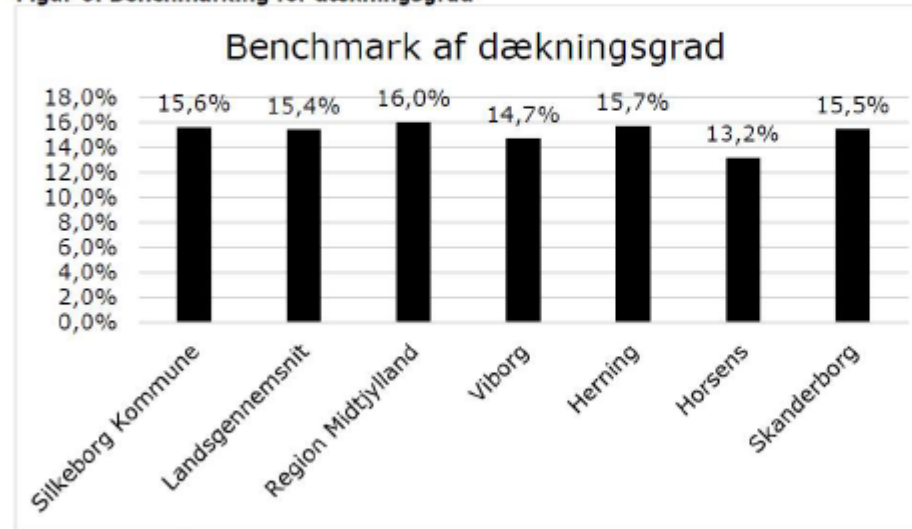

Sundhed og Ældre pr. 80+-årig

Har vi plejeboliger nok? (Aftagerfaktorer)

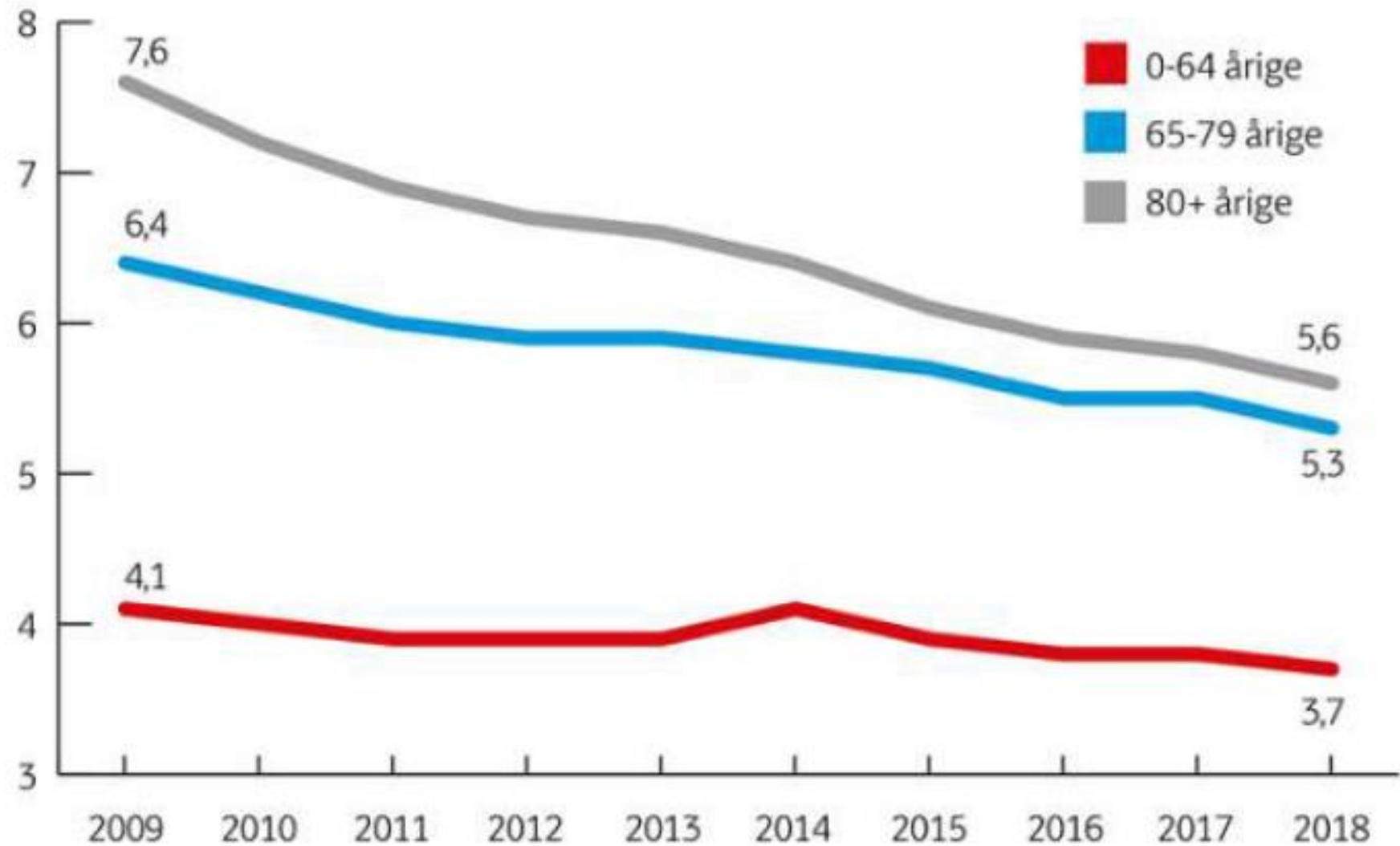
Figur 6: Benchmarking for dækningsgrad

Kilde: Danmarks Statistik

Dækningsgrad: Dækningsgraden er et udtryk for andelen af plejecenterpladser pr. 100 borgere i en bestemt aldersgruppe, og traditionelt beregnes dækningsgraden i forhold antallet af +80-årige i kommunen.

Gennemsnitlig indlæggelsesvarighed i det somatiske sygehusvæsen 2009-2018, (antal dage pr. indlæggelse)

Pladspriser – vi skal tænke os om?

Ny (billigere) pladstype, som fx ventepladser (ledige plejeboliger)?

Hvornår skal vi oprette flere (dyre) midlertidige pladser?

Pladspris pr. år 2023	
Somatisk plejebolig plads	342.126
Skærmet demensplads i plejebolig	563.133
Almen midlertidig plads	759.360
Midlertidig demensplads	849.768
Specialiseret midlertidig plads på Silkeborg Kommunes Genoptræningscenter	820.778
Daghjemsplads	240.943

Udvalgte nøgletal på skoleområdet

Kr. i 2023	2020/21	2021/22	2022/23	Forv. 2023/24
Samlet elevtal	10.341	10.219	10.265	10.238
Antal alm. klasser	453	449	448	443
Antal elever specialtilbud	538	567	622	Stigende
Segregeringsgrad	5,2%	5,6%	6,1%	Stigende
Økonomisk ramme almen	502.167	505.261	504.427	506.207
Økonomisk ramme special	132.433	135.381	143.049	147.009
Antal lærere i alt (fuldtidsst.)	726	766	787	Samme niveau
Planlagt uv.timetotal (gnm.snit)	758	752	749	Samme niveau

Kilde: Skriftlig redegørelse jf. Silkeborgaftalen mellem Silkeborg Kommune og Silkeborg Lærereforening, januar 2023

Lærernes årlige undervisningstal, baseret på planlægningstal - 2022/23

Skolekode	Skolenavn	Nettotid	UV Tid	Stillinger	GSN UV timer pr. lærer	Lærer med højeste UV. Tid
771001	Ans Skole	105.545,30	47.884,01	62,82	762,19	800,50
743014	Balleskolen	74.780,80	31.645,17	44,51	710,93	804,65
749001	Bryrup Skole	29.597,22	13.428,40	17,62	762,22	797,50
743027	Buskelundskolen	60.849,31	27.963,55	36,22	772,05	820,40
743025	Dybkær Specialskole	36.320,28	15.962,40	21,62	738,34	760,50
743002	Dybkærskolen	92.806,53	41.728,02	55,24	755,37	838,00
749003	Frisholm Skole	50.609,40	21.609,75	30,12	717,34	862,44
280856	Funder-Kragelund Skole	73.881,30	33.082,42	46,00	719,18	830,25
705003	Fårvang Skole	41.443,93	18.203,50	24,67	737,91	814,75
705001	Gjern Skole	18.242,70	8.320,15	10,86	766,22	802,80
749002	Gjessø Skole	17.192,28	7.601,12	10,23	742,77	776,88
705002	Grauballe Skole	18.144,00	8.243,25	10,80	763,26	818,00
743021	Gødvadskolen	33.600,00	15.725,25	20,00	786,26	848,25
743020	Hvinningdalskolen	86.283,74	37.486,55	51,36	729,89	832,00
743016	Langsøskolen	87.221,89	39.747,62	51,92	765,59	852,00
743008	Resenbro Skole	18.454,60	8.354,08	10,98	760,51	798,21
743010	Sejs Skole	78.174,45	34.812,96	46,53	748,14	836,13
743211	Silkeborg Ungdomsskole	53.674,96	22.774,68	31,95	712,84	805,10
743011	Skæggærskolen	72.936,47	33.423,08	43,41	769,86	821,32
705004	Sorring Skole	22.067,02	9.986,02	13,14	760,25	770,32
740005	Sølystskolen	120.847,77	52.407,76	71,93	728,56	826,66
771007	Thorning Skole	54.403,80	24.827,55	32,38	766,68	826,50
280855	Trekløverskolen	108.829,80	48.413,28	64,78	747,35	806,60
743012	Vestre Skole	61.361,30	27.020,00	36,52	739,78	801,25
743013	Virklund Skole	46.804,80	21.670,14	27,86	777,82	835,12
705005	Voel Skole	23.997,35	10.721,20	14,28	750,57	785,50
	Skoler i alt	1.488.071,00	663.041,91	885,76	748,56	

Dagpleje og Daginstitutioner i alt

